

Kijken bij de afnemer

• EINDREDACTIE : PROJECTTEAM TELEN MET TOEKOMST
• FOTO'S : PPO

Welke eisen stellen afnemers eigenlijk aan de bollen van de teler? De groep telers uit het Noordelijk Zandgebied ging op bezoek bij een pottenbroeier, en werd meermalen verrast. In Noord-Oost Nederland werden de deelnemers enthousiast over de padenspuit.

De deelnemers van Telen met toekomst in het Noordelijk Zandgebied kijken met elkaar hoe zij de kwaliteit en opbrengst van hun producten kunnen optimaliseren en tegelijkertijd de milieubelasting kunnen verminderen. Bollentelers leveren een halfproduct als hun bollen bestemd zijn voor de broeierij. Dit kan voor de snijbloemteelt of voor de pottenteelt zijn. Met name bij pottenteelt gelden hoge eisen voor de bolkwaliteit. Welke aspecten daarbij belangrijk zijn, wilden de deelnemers graag horen van een afnemer. De regiogroep ging daarom in februari op excursie bij een grote pottenbroeier. Ze gingen in gesprek met hun afnemer over verschillende kwaliteitsaspecten. Bij kwekers leeft nog vaak het idee dat hogere doseringen gewasbeschermingsmiddelen leiden tot een betere bolkwaliteit. De problemen waar de afnemer tegen aan loopt, zijn echter anders van aard dan de kwekers dachten. Deze problemen, zoals aaltjes en *Penicillium* zijn vooral op te lossen met niet-chemische methoden zoals koken en drogen. Onder meer bij de narcis 'Tête-à-Tête' is snel en goed drogen bij hoge temperatuur (30°C-34°C) na het rooien belangrijk om *Penicillium* en *Botrytis* in de broeierij te voorkomen. Ook de stikstofbemesting is een belang-

De deelnemers van de regiogroep Noordelijk Zandgebied gingen bij een broeier van bollen-op-pot na welke wensen en eisen hij stelt aan het door de telers geleverde product

rijk kwaliteitsaspect. Een goede stikstofvoorziening tijdens de teelt heeft invloed op de bladlengte en de hoeveelheid bloemstelen (door het grotere aantal spanen) bij 'Tête-à-Tête' en het aantal nagels bij hyacint. Meten van het stikstofniveau in de grond kan meer inzicht geven in de beschikbare stikstof voor de planten, zeker na veel regen. Een ander belangrijk aspect is de uniformiteit van partijen. Jaargangen en bollen van verschillende percelen kun-

nen beter niet gemengd worden om bij de pottenbroei een uniform product te kunnen leveren. Conclusie was dat veel kwaliteitsaspecten geen gevolg zijn van het gebruik van veel of juist weinig middelen. Kwekers en afnemer waren erg enthousiast over dit bezoek. De telers gaven ook aan graag te willen zien en horen wat de kwaliteit van hun product is en wat de wensen van de afnemers zijn, zodat ze daar in hun bedrijfsvoering op in kunnen spelen.

Virusbestrijding voorjaarsbloeiërs

Ziekzoeken is de belangrijkste maatregel om virusoverdracht door vliegende bladluizen te voorkomen. Vooral vroege selectie is hierbij bijzonder belangrijk. Door viruszieke planten te verwijderen voordat de eerste luizenvluchten plaats vinden, worden potentiële infectiebronnen weggenomen. Door vanaf begin mei wekelijks te spuiten met een pyrethroïde wordt de kans op virusoverdracht kleiner.

Toepassing in voorjaarsbloeiende bolgewassen

Tulp: eerste week mei tot 3de week juni

Hyacint: eerste week mei tot 14 dagen voor rooien

Iris: eerste week mei tot 14 dagen voor rooien

Voor een goede werking heeft spuiten bij bewolkt weer de voorkeur. Spuit bij zonnig weer in de namiddag en bij zeer warm weer 's avonds. Pyrethroïde zijn zeer schadelijk voor waterorganismen. Spuit daarom bij voorkeur bij windstil weer. Er zijn diverse middelen op basis van pyrethroïde. Uit oogpunt van milieubelasting heeft deltametrin (*Decis Micro* en *Splendid*) de voorkeur. Het afwisselen van middelen om resistentie te voorkomen heeft geen zin.

NO Nederland: de padenspuit

Drie telers uit de groep in Noord-Oost Nederland hebben ervaring opgedaan met de padenspuit. Zij brachten de voordelen met zoveel overtuiging, dat de overige deelnemers de apparatuur ook willen gaan gebruiken. De telers noemden als groot voordeel dat met doseringen gespoten kan worden die een goede contactwerking op onkruiden garanderen. Bij volveldsbespuitingen hoeft de dosering onkruidbestrijdingsmiddelen niet verhoogd te worden, en handmatig wieden kan door de padenspuit voorkomen worden. Op percelen waar Aziaten het bed geheel bedekken is een onkruidbestrijding met alleen de padenspuit voldoende. De padenspuit is het beste op een lichte trekker te bouwen. In een uur kunnen dan enkele hectaren gespoten worden. Een padenspuit is op meer bedrijven in te zetten. De ervaring is dat telers steeds eerder beginnen met de padenspuit. Voor komend seizoen wordt voor de bloei als tijdstip genoemd. Met twee doppen per pad (of een dubbele dop) kan goed op de padrand en onder het gewas door worden gespoten. Een fijne dop en een rijsnelheid van 5 km/uur moeten overmatig watergebruik voorkomen.

Kunstmeststrooier afstellen

Voor een goede groei is het belangrijk dat mineralen overal voldoende beschikbaar zijn. Hierin speelt de kunstmeststrooier een belangrijke rol. Als de kunstmeststrooier afwijkt, leidt dit op sommige plaatsen tot overschotten die het milieu onnodig kunnen belasten en op andere plaatsen tekorten bij het gewas. Dit leidde afgelopen winter soms tot een wisselende stand van met name hyacinten in de broeierij. De deelnemers uit Telen met Toekomst geven aandacht aan de belangrijkste zaken die iedereen zelf kan controleren, zoals:

- Staat de kunstmeststrooier horizontaal? Bekijk dit in het veld en niet op een verhard pad.
- Zijn alle delen schoon, zodat geen verstoring optreedt?
- Er hoort geen speling in de schijven van de schijvenstrooier of in de pendel van de pendelstrooier te zitten
- Zijn de ketsplaatjes van de pneumatische kunstmeststrooier niet versleten?
- Stelt u de kunstmeststrooier af op basis van de juiste strooi-tabel? Er zitten soms grote verschillen tussen bijvoorbeeld KAS van de ene firma en KAS van een andere firma. Nog beter is het om uw strooier regelmatig te laten testen. Een aantal deelnemers uit Telen met Toekomst heeft dit gedaan. Uit de testen bleek een verschil van 50% te zitten in de afgifte. Na de afstellingen die door de testende firma zijn uitgevoerd, is dit tot normale afwijkingen teruggebracht.

PROJECT

Het praktijknetwerk Telen met toekomst verenigt groepen praktijkbedrijven, afnemers, toeleveranciers, intermediairen, maatschappelijke organisaties en overheid rond de ontwikkeling en implementatie van meer duurzame (ecologisch en economisch) productiesystemen in de plantaardige sectoren. Er zijn 31 praktijknetwerken (waarvan 5 in de bollenteelt), verspreid over heel Nederland. De kern van elk praktijknetwerk bestaat uit een studiegroep van ondernemers, met daaromheen de bedrijven en organisaties die een direct belang hebben bij de agrarische bedrijfsvoering. Het accent ligt op de thema's gewasbescherming en bemesting. Het project wordt uitgevoerd door Praktijkonderzoek Plant & Omgeving en DLV Adviesgroep en gefinancierd door de ministeries van LNV en VROM. Informatie: Stefanie de Kool (0252-462113) of www.telenmettoekomst.nl

De instanties die kunstmeststrooiers kunnen testen in Nederland zijn:

Testende instantie	Plaats	Telefoon
Dynatest (DSM)	Veendam	0598-613488
Bureau Landbouw Communicatie	Wageningen	0317-479628
R&D Strooier-Afstel en Advies	Heemstede	0618-379552
IPC Plant	Dronten	0342-406900